

Puheenjohtajan tervehdys KTS-päiviltä

—

Jyrki Korppa

K

—

irjallisuudentutkijain seura järjesti perinteiset Kirjallisuuden-
tutkimuksen päivät (aiemmalta nimeltään Vuosiseminaari)
4.–5.5.2023 yhteistyössä Turun yliopiston ja Åbo Akademin
kanssa Turussa. Päiviemme teemana oli *kokemus*. Kahden päi-
vän aikana pidetty konferenssimme ja sitä edeltänyt väitöskir-
jatyoöpaja olivat todellinen paluu huipulle poikkeusvuosien ja niistä toipumisen
jälkeen, sillä tapahtumaan osallistui kaikkiaan yli sata puhujaa ja rutkasti muita
osallistujia. Jo viimevuotiset Tampereen päivät olivat menestys koronasulkujen
jäljiltä, mutta nyt saimme nauttia todellisesta runsaudenpulasta tarjottuja
papereita ja puhe-ehdotuksia. Järjestäjät tekivätkin viisaan päätöksen lyhentää
yksittäisten papereiden pituutta viiteentoista minuuttiin, jotta saimme mah-
dollisimman monet tarjokkaat mukaan ohjelmaamme. Tämä oli mielestäni
onnistunut valinta, sillä keskustelu oli kauttaaltaan elävää, osallistuminen
innostunutta ja tarjolla oli suuri määrä monipuolisia esityksiä.

Tapahtuman suosio osoitti myös kirjallisuudentutkimuksen tietynlaisen
”uuden aallon” nousua. Suomessa on runsaasti uusia innokkaita tutkijoita ja
väitöskirjantekijöitä sekä laaja-alaisesti tiederajojakin ylittäviä tekijöitä, joille
Kirjallisuudentutkimuksen päiviltä löytyy tilaa. Haastavassakin yhteiskunnal-
lisessa paineessa kirjallisuudentutkimus koetaan tärkeäksi. Turun päivät osoit-
tivat myös kaipuuta yhteisöllisyyteen ja innokasta osallistumisen henkeä. Tätä
kaikkea on todellakin Akatemiaan kaivattu!

Pääpuhujina tapahtumassa olivat professori Viola Parente-Čapková Turun
yliopistosta, apulaisprofessori Lovisa Andén Tromssan yliopistosta ja Åbo
Akademista sekä emeritusprofessori Colin Davis Royal Hollowaysta, Lontoon
yliopistosta. Lisäksi runsaasti yleisöä kiinnostivat kirjailijavieramme, profes-
sori ja kirjailija Hanna Meretoja sekä lavarunoilija, aktivisti ja kirjailija Rosanna
Fellman, jotka esiintyivät Turun kaupunginkirjastolla tapahtuman yhteydessä.
Heillä kummallakin oli sanansa sanottavana kokemuksen teemasta ja he toivat
aiheeseen omat erilaiset, mutta toisiaan tukevat näkökulmansa.

Kuten tapahtuman avajaispuheessa korostin, olen itse sitä tutkijoiden kou-
lukuntaa jolle kirjallisuudessa ovat tärkeitä varsinaisen tekstin lisäksi konteks-
tit, tekijä sekä lukija/t. Kirjallisuudentutkimuksen päivien teeman mukaisesti
kokemus on tässä kaikessa läheisesti mukana. Voidaan ajatella vaikkapa tekijän
kokemusta: Tulevaa menestyskirjailija John Ronald Reuel Tolkienia (1892–1973)
ryömimässä Suuren Sodan kammottavassa juoksuhaudassa Sommessa ja myö-
hemmin ”muistelemassa” kokemustaan *Tarussa sormusten herrasta* (*The Lord of
the Rings* 1954–55) kuvatessaan Mordorin maan mutaisia, kalmanhajuisia soita.
Kuoleman ja kurjuuden kokemus yhdistyy tässä fantastiseen mielikuvitusmaail-
maan ihmeellisellä tavalla, tekijänsä kokemusten kannattelemana.

Haastavassakin yhteiskunnallisessa paineessa kirjallisuudentutkimus koetaan tärkeäksi. Turun päivät osoittivat myös kaipuuta yhteisöllisyyteen ja innokasta osallistumisen henkeä.

Entäpä tekstin kokemus? Koko se monimuotoinen teoksen sisäinen maailma ja sen irtonaiset tai yhteneväiset palaset. Meille piirtyvät kuvatut henkilöhahmot kokemuksineen. Uskottavat tai epäuskottavat, mimeettiset, realistiset, luotettavat tai epäluotettavat. Ja kaikki siltä väliltä.

Tai konkreettisen, lihaa ja verta olevan lukijan kokemus? Onko lukijalla kokemusta tekstin lajista tai sen hahmottamasta maailmasta? Ymmärretäänkö teoksen konteksteja? Mitä oma kokemuksemme tuo mukanaan tekstiin? Lukiessani *Tarua sormusten herrasta* 7-vuotiaana lapsena vuonna 1984 kokemukseni teoksesta oli jotain täysin toista kuin nyt lukiessani sitä 45-vuotiaana. Tai pohtiessani hobittien fantasiaeeposta ja yhdistäessäni lukemaani jostain syystä uutisiin Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainassa tai pohtiessani arjen sankaruutta pohjoissuomalaisessa kaupungissa. Teos ei ole muuttunut, mutta minä olen. Minun kokemukseni teoksesta. Minun elämäkokemukseni muuttaa lukemaani teosta. Nyt luettu Eino Leinon ”Terve Ukraina” -runo vuodelta 1917 on jotain täysin muuta tulkintakentässäni kuin se olisi ollut vuonna 2003. Tietoni ja luulojeni värittämä.

Kirjallisuudentutkimuksen päivät Turussa 2023 vastasivat ainakin osittain myös tällaisiin kysymyksiin monipuolisesti omalla hienolla kattauksellaan. Jalot kiitokseni siis pääpuhujille, kirjailijoille ja tutkijoille sekä kaikille tapahtumaan osallistuneille. Kiitokset myös järjestäville yliopistoille ja oppiaineille. Järjestämistyö yhdisti hienolla tavalla akateemisen kentän monet tasot: mukana oli opiskelijoita avustajina, väitöskirjatutkijoita sekä opetus- ja tutkimushenkilökuntaa mukaan lukien professorit ja emeritaprofessori. Kirjallisuudentutkijain

seura ry:n puolelta erityiskiitokset myös sihteeri Tuuli Hongistolle, joka vastasi käytännön järjestelyistä seuran puolesta. Paikallisten järjestäjien osalta suurin kiitos kuuluu ehdottomasti tapahtuman tehoryhmälle eli niin sanotulle Nelikolle, jonka muodostivat Miranda Geust, Niina Hanhinen, Oiva Ristimäki ja Maarit Soukka.

Kaiken kaikkiaan voi sanoa, että tämä oli todellakin miellyttävä Kokemus.

Kirjoittaja oli Kirjallisuudentutkijain seura ry:n ”kaksipäisen” Ilmari Leppihalme & Jyrki Korpua -puheenjohtajaduon toinen puolisko vuosina 2021–2023: ensin varapuheenjohtajana 2021–22 ja sitten puheenjohtajana 2022–23. Hänet valittiin vielä kerran Kirjallisuudentutkijain seura ry:n puheenjohtajaksi vuosiksi 2023–24. Tämä tervehdys mukaillee osittain Kirjallisuudentutkimuksen päivien 4.5.2023 pidettyä avajaispuhetta.